

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 34.
(Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
fogadunk el.

Telefon: 14.

Egyes szám ára 4 Lei.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

GYERGYÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 200 Lei
Félévre . . . 100 Lei
Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETMEŊYEK DUA:
milliméter díjszabás szerint.

Nyilttéri közlemények sora:
25 Lei.

Dögmadarak.

Vasárnap van. Az Ur által saját tiszteletére szentelt ünnep! Hallottátok?! Még füleitekbe csengenek az Ur házába hívó első harangszó utolsó akkordjai.

Jöjjetek velem az istenitisztelet megkezdéseig, és én felvezetlek titeket az Aranyos, a Nyárád, Maros, a két Küküllő, Olt, Bodza, Ojtoz, Uz, Szereth, Tatros és Beszterce forrásai és völgyeiben élő drága véreim a Hargita legmagasabb csucsára, honnan testi és lelki szemeitek messze-messze ellátnak Keletre és Nyugatra, és látni fogtok egy fenséges képet, mellyel szemetek, szívetek, lelketek betelik az Ur ünnepén és így menjete az Ur házába elénekelni a hálaadó imát: „Téged Isten dicsérünk.“

Fenn vagyunk.

Látjátok a messze keleten a Csendestenger partján elterülő, a világ legnépesebb nemzetének országát! 1500 évet kell visszamennünk az idők folyamán! Az a távoli nagy ország Kína. Látjátok nyugati határán elvonulni azt a szürke sávot? Az a kínai fal. 4.000 kilométer. Ezt a falat a ti őseitek, a szittyák, a hunok és a testvérmagyarok betörései ellen építették a kínaiak. A falak a lovas nemzetek által be nem vehető vár.

Látjátok, amint a keletre előhaladni nem tudó néptenger hátrafordul. A néptenger élén habzó fekete ménen, fején tündöklő aranykoronával, bal kezében magasra emelt égszínké szelyem zászlóval, jobbában a nyergen átfektetett karddal ül a vezér.

Ez a Ti őseitek hős vezére: Attila, Isten ostora, a hunok királya.

A zászlóval, melynek szelyére a nagy királyné, Réka, a hunok címerét, a Turulmadarat, ennek kiterjesztett jobbszárnya fölé az arany napot, balszárnya fölé az ezüst holdat himezte, napnyugat felé mutat a nagy király. Hüvely nélkül volt elásva a hunok mezején Isten kardja és az rozsdamentesen adatott át Attilának a kardot megtaláló hun által, aki elmesélte a hős királynak az Isten kardjához fűződő mondát, a kard hivatását, hogy a hős, aki azt fáradság nélkül tudja forgatni: Világbirodalmat szerez a karddal.

Emese, az ő anyjának álma, a nyugatra induló és soha véget nem érő folyó mutatta az utat.

Látjátok véreim, most Lebédiába, az ő hazába, a Pruth és Szereth völgyibe érkezett a hun néptenger és a Kárpátok aljáig terült el. Attila ezzel megalapította világbirodalmának második szép országát.

Látjátok! A lebédiai hazában hátrahagyva a hunok kiérdemültjeit és a még fégyverviselésre nem éretteket, az asszonyokat és gyermekeket, hadaival átlépi a Kárpátokat, elfoglalja Erdélyt, Pannoniát és innen tovább északra, délre és nyugatra majdnem egész Európát.

Egyetlen más gondolat, egyetlen más akarat nem születhetett s ha született volna, annak meg kellett halnia még mielőtt köztudomásra jut, még

mielőtt mételyt, konkolyt hinthetett, mint amit az Emese álma, mint amit a Turul madár, az arany nap és ezüst hold jelentettek és amelynek királyi végrehajtója a világverő Attila volt.

A hun hősök nyomában a csatamezőkön, de csak a dúló csaták után mindenhol megjelentek a hun zászlóra himzett Turulmadárhoz külsőleg hasonló madarak, de ezek nem sasok, nem Turul madarak, hanem Keselyűk, Dögmadarak voltak. Hősöknek eltemetetlen hulláin élődtek és biztak kövérre.

A nagy hun király halála után a széthuzás, az egyet nem értés tanyát ütött a világverő nép között és Attila birodalma összeomlott.

Látjátok! Csaba királyfi most vezeti vissza a dúló csatákban, a testvéri harcban megmaradt néhány ezer vitézt és itt lábaitok alatt a Hargita völgyeiben, a sziklavárban telepíti meg őket és egyesíti a Lebédiában, a Pruth és Szereth völgyeiben Attila által hátrahagyott hunok seregével.

500 esztendőt ugorjunk át.

„Szép Ázsiának földjén, a pusztán nagy sikon, Büszkén miként a Párduc, mint Turul szabadon“ ismét megszorodott a szittyák nép, hogy a föld nem képes eltartani őket.

Látjátok! Fehér ménen, övig érő hófehér szakállal Álmos fejedelem indítja utnak a magyar törzseket. Átlépi a Kaukázus hegységeit és folyton az Emese álma szerint nyugatnak tartó folyót és Attila Turulmadaras zászlójának irányát követve Lebédiába, az akkor Etelköznek nevezett (most Moldva és Besszarabia) földre érnek. Hunok és Magyarok ismét egymásra

találnak, egymás szívére borulnak.

Innen indul az egyesült hun és magyar sereg az Árpád fejedelemnek átadott Turulmadaras, aranynapos, ezüstholdas zászló alatt Emese álma és a nyugatnak rohanó folyó irányában, átlépi a Kárpátokat, birtokba veszi Erdélyt, meghódítja Pannoniát és a hunoknak, akik Ti vagytok véreim, Ti, a székelyek, engedélyt és segítséget nyújt, hogy visszatérjenek a Hargita völgyeibe.

Mindez néhányszáz hun harcos erős akarata és egyetértése nyomán történt. Azt hiszitek talán, hogy elpusztultak, vagy végleg elmaradtak a dögmadarak?

Oh! nem!

Nyomon követik azok a hősöket minden időben, mert természetes, hogy minden valamire való nép nemzeti ideálokért az idők végéig harcban fog állani más érdekű nemzetekkel és e harcok hősök vérével fogják áztatni a csatamezőket és elborítani a harctereket a hősök hült tetemeivel. Lesz tehát aratása a dögmadaraknak bőven.

A dögmadarak pedig okos állatok! Ha nemzetek ideálok miatt nem vinnak csatát, ők felöltik a Turul madárhoz hasonló köntösüket és ugyanazon nemzet fiai között próbálnak vezetőszerepre szert tenni, ami által ellentéteket, széthuzást keltenek, mert a főcéljuk az, hogy az ellentétek mezején hullák maradjanak, melyekből ők kövérre hizlalhatják undok testeiket.

Édes véreim! Vigyázzatok, imádkozzatok, legyetek okosak és óvatosak! Előre a szent Turul madár után! Pfujj Dögmadarak! K. I.

Életünket és vérünket templomunkért!...

A gyergyócsomafalvi templomgyalázásról vagy ahogyan a bukaresti újságok közül egynémelyik beállította, „forradalomról“, Erdély valamennyi magyar újsága többé-kevésbé kimerítő tudósításokat hozott, amelyek azonban az ügyet távolról sem merítették ki és amelyek után ma, amikor az egész feljelentés rosszindulatú, gaz vádaskodásnak bizonyult és az ügyet lezárhatjuk, érdemes az elmúlt eseményekre pár nap távlatából is visszatekinteni. Megérdemlik a történetek és megérdemli ezt Csomafalva derék szintiszta székely község lakossága, amely egy emberként sorakozott minden üldöztetést elviselni készen, támadással fenyegetett szeretett papja mögé.

Csomafalván nincs prédikáció.

Több mint két hónapja, Török Ferenc esperes-plebános, a község bálványozásig szeretett papja, nem megy fel a szószékre, hogy híveinek az Igét hirdesse. A községben elhelyezkedett állami tanító, a csendőrök s egy-két ágrólszakadt szemétember, akikről azt se lehet tudni, honnan jöttek, miért alkalmatlankodnak, egyebet nem ambicionálnak, mint hogy az esperesnek minden szavából vádat kovácsoljanak. Nem tud oly ártatlan dolgot mondani, hogy feljelentés ne legyen belőle. Nemrégiben az ügyészségre került, mert azt tanácsolta a bevonuló legényeknek, hogy tanuljanak románul, hasznát veszik a katonaságnál. Ebből is államellenes

izgatás vádját kovácsolták lelkiismeretlen denunciansok.

Mig végül Török Ferenc esperes-plebános egy vasárnap bejelentette híveinek, hogy amíg az állandó feljelentgetés meg nem szűnik, többé nem prédikál.

Mi van a torony gömbjében.

A feljelentgetésekkel sok hasznót nem szereztek maguknak az aljas áskálódók. Kényelmetlenség majd minden héten Csikszeredába utazni, nem igen van honnan előteremteni az ahhoz szükséges pénzösszeget sem a szegény falusi papnak, de ennyit még ki lehet bírni.

Mert ha feljelentő akadt is a községben, hamis tanu, aki a vádakát igazolta volna, már nem volt. Így minden egyes ügy vagy felmentéssel végződött, vagy legnagyobb részük még csak tárgyalásra sem került.

Uj, nagyobb dolgot kellett kitalálni.

A szomszédos Alfalu községben volt két év előtt hasonlóan inszenált komédia. Azt állították, hogy a nemrégén renovált templom gömbjében Török Ferenc lázító tartalma iratókat helyezett el, amelyek súlyos államellenes kijelentéseket tartalmaznak.

Az állítás, ha magyar ember ellen teszik, mindjárt igaz is nálunk. Avval sem gondolt senki a hatóságoknál, hogy abban a gömbben akármi lehet, az nem árthat sem az államnak, sem senkinek, hiszen évszázadok mulva ha

kezébe kerül valakinek, amikor már csak tör-ténelmi emlék.

Sokkal nagyobb sietséggel, minthogyha valami közönséges kicsi gyilkosságról lett volna szó, az ügyészség elrendeli a vizsgálatot. Le kell venni a templom keresztjét, a gömbjét, mi van benne az állam ellen.

Nehéz a nyomozás.

A gyergyóújfalvi csendőrmester augusztus 16-án reggel felmutatja az esperesnek az ügyészség rendeletét. Adja át a toronykulcsot, hogy a gömb tartalmát a csendőrség kivizsgálhassa.

Az esperes a kívánság teljesítését megtagadja, a templomról nem ő, hanem püspöke rendelkezik, akinek táviratilag jelenti az esetet. A községi bíró intervenciója is hatástalan az erőlelkű papnál. Így a csendőrség a toronyba vezető ajtót lakatossal töreti fel.

A gömb tartalmának kikutatására a feljelentő, Fogarasi József nevű asztalos vállalkozik. Egy lakatos és egy kőműves segít neki, több munkatársat nem kap, hiába ígér száz lej órabért. Senki sem hajlandó a templomgyalázásban résztvenni. A munka lassan halad. Állványokat építenek, hogy a gömböt így megközelítsék.

Az egyháztanács ülése.

Amikor a falu tudomást szerez az eseményekről, először nem akar hinni a szemeknek, mit keres Fogarasi, akinek se Istene, se hazája, aki soha a templomba be nem teszi a lábát, mit keres a torony oldalán az állványokon.

Amikor megtudják, azonnal összeül az egyháztanács. Az ülésre meghívják az őrmestert is, hadd hallja, mit határoznak.

1. A község lakosságának csak arról van tudomása, hogy a torony keresztjének feltételénél a gömbbe egy kazettát helyeztek el, amelyben újságokon és naptáron kívül valami akkor forgalomban lévő kevés pénz és a község állapotát ismertető iratok vannak gondosan elzárva. De hogy abban államellenes iratok volnának, arról eddig senki sem beszélt, sem beszélni nem hallott, épp ezért alapos a gyanu, hogy a szomszéd alfalvi esetből okulva, valaki itt keresni akar.

2. Az egyháztanács megütközéssel látja, hogy olyan iratokat akarnak napfényre hozni, amelyeket a letevők legszentebb szándéka szerint csak évszázadok múlva és csupán mint történelmi emléket volna szabad kézbevenni és kellő kritikával méltatni és tiltakozik az ellen, hogy az iratok tartalmaért most bárkit is felelősségre vonjanak, mivel azok teljesen bezárt gondolatok és jogszokás szerint „de internis non judicat praetor.” Az ottani irományok napfényrehozatala azt a kínos benyomást keltené, mintha valaki kíváncsiságból a születendő gyermeket még egy-két hónapos korában kioperálná anyja méhéből.

3. Az egyháztanács az állványozás szakszerűtlen megépítéséből világosan látja, hogy a gömb és kereszt megrongálása kikerülhetetlen, ez ellen tehát tiltakozik és ahhoz értő szakember alkalmazását követeli, aki a gömböt fölemelje és úgy vegye ki minden megrongálás nélkül a kazettát.

4. Az egyháztanács kijelenti, hogy a kazetta tartalmán kívül semmi más esetleg be-csempészendő iratot vagy nyomtatványt magának nem ismer, épp ezért követeli, hogy a kazetta a plebánia irodájában hiteles tanuk jelenlétében lepecsételtessék és úgy szállíttassék a csendőrség laktanyájába, illetőleg az ügyészségre.

5. Az egyháztanács követeli, hogy a torony ejtett hibák kijavíttassanak és az egész teljes épségében adassék számba az egyház vezetőségének.

Egyben elnöklő esperes felhívja a csendőrmester figyelmét, hogy a feljelentő Fogarasi egyik egyháztanácsos utján bizalmas üzenetet küldött, hogy pénzért hajlandó az iratokat másokkal kicserélni. Éppen ezért a csendőrség figyelmét felhívja becsületes munkatársára, akinek szolgálatait az egyháztanács nem kívánja igénybe venni, miután nincsen féltényvalója.

Dolgozik Fogarasi.

Időközben pedig a munka halad. Az állványok már a kereszt gömbjéig érnek. A templom előtt hullámzó tömeg rémült elkeseredéssel veszi észre, hogy Fogarasi hatalmas lyukat éget a gömbbe, amelyhez szakértelem híján másképpen hozzáférni nem tud. Eleszfitja a rengeteg költséggel szépített gyönyörű templomot, melynek párját messze földön kell keresni. A tömeg zúgolódik, morajlik, de nézi beavatkozás nélkül a gaz feljelentő művét.

A gömb az égetett lyukon át megnyílik. Fogarasi most a belsejében kutat. Nem tudja kivenni a kazettát, az oda van erősítve. Végül is alkonyattájban a munkát siker koronázza. Előkerülnek az iratok, amelyeket a csendőrmester átvesz és magával visz.

Kitör a népharag.

Amikor a falu összesereglett népe látta a történeteket és főképpen amikor Fogarasi a jól végzett munka után gunyos megjegyzéseket tett a halálos izgalomban várakozókra, kirobbant a lelkekben felgyült keserűség.

Hiába kérleli Török Ferenc is haragvó hivat. A tömeg kijelenti, hogy nem akarja Fogarasit megölni, csak adja ki einkostársait, akikkel együtt feldulja hónapok óta a falu nyugalalmát.

Három csendőr volt a helyszínen. Mi lett volna a több ezer székely tömegnek őket pozdorjává törni, ha elveszítették volna józanságukat. De még haragjukban sem tették. Hozzájuk se nyultak, meg se löktek egyet se közülük és mégis egy pillanat alatt a csendőrök elhagyták a templomkerítés kapuját és a kórus ajtajának védelmére vonultak vissza, amely mögött sápadtan, reszketve, halálát várva húzódott meg a rágalmozó Fogarasi.

Senki sem tudja, hogy történt. Pillanatok alatt a csendőrök az ajtón kívül találták magukat s a tömeg a beállott sötétségben borzalmas zaj közepette, üldözte a templom tetejére a macskaügyességgel felkuszott Fogarasit mind feljebb, feljebb.

Végül a kereszt tövében megtorpant az üldöző tömeg. A megszorult feljelentő a keresztre kuszott és a szédületes magasságban odakötözte magát, nehogy a mélységbe bukjék.

Reggelig kucorgott a szerencsétlen a kereszten. Hiába volt Török esperes minden ékes-szólása, a községi bíró, a járásőrmester intervenciója, a felháborodott tömeget nem sikerült lecsillapítani. Végül is reggelre ült el a nép haragja annyira, hogy Fogarasi a toronyból le tudott szállni.

Közben az éjszaka tréfát is termelt ki. Valaki felkiabálta:

— Ugye, a választáson tudtad mondani, hogy a kereszt nem ér semmit, szavazzatok a karikára, most mi mentette meg a rongyos bőrdet, ha nem a kereszt?!

A gömb-ügy befejezése.

Fogarasi szerepének még mindig nincs vége. Amikor az életveszedelem, főleg annak az embernek jóvoltából, akit a legsúlyosabban megrágalmozott, éppen csak hogy elmúlt a feje felől, újabb vádaskodásokkal állott elő, amelyek Szent István napján is, másnap is megakasztották még a restaurálási munkálatokat.

Megvizsgálták közben a talált iratokat, amelyekről kiderült, hogy semmi nevezetes dolgot nem tartalmaznak és a feljelentők hazugságaikkal csak a hatóságot hozták kényelmetlen helyzetbe.

Igy elcsendesedett a csomafalvi templom gömbjének az ügye, amely oly súlyos lelki megrázkódtatáson vitte keresztül egy derék székely község népét és amellyel kapcsolatban igazán csak a vezetők józansága mentette meg a népet attól, hogy bár jogos felháborodásában elkövetett, de mindenesetre meggondolatlan dolgokkal szerezzon magának évekig tartó borzalmasan súlyos kellemetlenségeket.

Ping-pong labdák
kaphatók a **Márk** könyvkereskedésben.

A gyergyószentmiklósi Ipartestületi Dalegylet jubileuma előtt.

Ma a Sport és Turisztika nagyarányú lendülettel és energikus törekvéssel dolgozik, hogy a testierők fejlesztésével és a Természet nyújtotta szépségek megkedveltetésével ellensúlyozza a nehéz idők nyomasztó hatását. Céljuk tiszteltreméltó: legyen ép, rugalmas, ügyes és edzett a test, üde, friss, vidám, derült a lélek, mert így acélosabb kitartással viseli az életfeladatokat gondját és terhét!

Ép test és ép lélek a szerencsés boldogulás erőteljes komponensei!

Szívesen karoljuk fel mindazt, ami életünk összhangját, lelki világunk nyugodt derűjét, létünk békés egyensúlyát szolgálja és elősegíti.

Igy mindenek között a zenét, a dalt, különösen a magyar dalt, mely szívünkben fakad és természetünk velejárója. Szeretjük a dalt, melyben lüktet érzelmünk és hangulatunk, vídamságunk és bánatunk, tettekkésztségünk és bizó reménységünk, vérbeli összetartásunk és nemzeti karakterünk!

A magyar dal lelkes szolgálatában állott 40 év óta városunk Iparos Dalköre. Közel fél-századon át buzditott és villanyozott, vigasztalt és gyönyörködtetett! Diszt, hangulatot adott ünnepeinknek és ünnepélyeinknek! Dalaival kiemelt a csüggedésből, melegséget és örömet varázsolt szíveinkbe s míg édes anyanyelvünk szépségeit csillogtatta meg dalköltészetünk előadott remekeiben, feladatához minden időben hí maradt: a *Magasságok felé emelt és együttérzésre lelkesített!*

A derék Dalegylet szeptember 18-án üli lehető fénnnyel és gazdag műsorral fennállásának 40 éves jubileumát.

A dalművelés e szép ünnepére több Daldárda jelentette be részvételét. Eddigi értesülés szerint el fognak jönni a szászrégeni, ditrói, alfalvi, kilyénfalvi Dalegyletek. Képviselteti magát a brassói Daldárda is, Szabó Béni kamarai képviselő, egyleti elnök vezetésével.

Programmunk keretében szerepelni fognak dr. Inczédy Joksman Ödön, a Romániai Magyar Dalszövetség elnöke, Tárca Bertalan, dalszövetségi főtitkár, dr. Willer József képviselő, dalszövetségi főkarnagy és a helyi érdekeltség sorából többen, kik a magyar dalkultúra ügyét lelkükön viselik.

Az előkészületek javában folynak és az Intéző Bizottság serény szorgalommal dolgozik, hogy a jubileumi ünnepet teljes sikerre vezesse.

Mielőtt a meghívókat kibocsájtanánk és az ünnepség részleteiről a sajtó útján bővebb tájékoztatást közölnénk, a Magyar Dal ünnepére azon meggyőződéssel hívjuk fel egy városunk, mint a vidék megértő, dalszerető közönségének figyelmét, hogy a jubiláló Dalegylet 40 éves kitartó munkásságának érdemét rokonszenves ügypártolással és közvetlen érdeklődésével fogja elismerni.

A gelenczei templom felavatása.

A háromszéki havasok tövében észrevétlenül húzódik meg Gelencze ősi székely község, melyet a feledés homályából országos érdeklődés homlokterébe állít az a nagyarányú ünnepség, mely ott aug. 28-án fog lefolyni.

Ezen a napon fogják ünnepélyesen felavatni s a róm. kath. egyházközségnek gondozásába újból átadni a gyökeres renoválással megszüpített öreg templomot, mely egyházi műemlékeinkben élő őszékely kulturánknak egyik legbecsesebb kincse.

Szomorú tünete a rohanó kornak, hogy a százados mult legdrágább értékei mellett közömbösen szágult tova, sőt a feledés porával úgy elborítja, hogy szinte újra kell kiásni fel-színen levő történelmi kincseinket.

Árpádház korabeli templom romjain és fundamentumán épült ez az öreg templom a XIV. század elején. Azon idők legkiválóbb építő mesterei és fresko festői hagyták reánk benne a nyugati kultúrával nemesített székely művelődés ékes bizonyosságát. A majdnem 600 esztendő vésze, vérzivatarra által megrongált vén falak egykoru feljegyzések szerint 1573-ban,

1628-ban és 1766-ban kaptak nagyobb renoválást. Azóta lengett felette a lassu, de biztos összeomlás veszedelme, mely maga alá temette volna a felbecsülhetetlen értékű freskó- diszes, mennyezetes öreg templomot, ha áldozatos lelkek elő nem teremtik a tetemes összeget, mely a mostani renoválást lehetővé tette.

Székelyföldi kulturkincseinket minden erővel meg kell mentenünk, reánk hárul ez a feladat.

Az aug. 28-iki gelencei ünnepségek főcélja reflektorfényrel reávilágítani a gelencei kulturkincsekre, hogy tudósok, régészek, turisták, utazók, kirándulótársaságok, kulturegyesületek és műértő magánosok, sőt minden kultura barát idehaza és külföldön céljaul tűzze ki ezen páratlan műemlék megtekintését és tanulmányozását. Akik megfordultak az ős-falak között, külön élmény volt számukra az a néhány perc is.

Ezért kívánczik ki a gelencei ünnepség a község, a megye szűkebb keretei közül s ezért kell széles méreteket öltönni magára.

Az érdeklődés eddig is meghalad ugyan minden várakozást, mégis örömről szolgál ébrentartani és fokozni ezt az érdeklődést, mert értesülésünk szerint a rendezőség mindent elkövet, hogy a délelőtti templomi ünnepségeket követő pompás népünnepély, sportmérkőzés és az ünnepzáró műsoros táncestély minden résztvevő számára kedves emlék maradjon.

Az ünnepély részletes programját az alábbiakban adjuk:

1. 11 órakor ünnepélyes istenítisztelet és áldás a régi templomban. Végzi dr. Péterffy Lőrinc kerületi főesperes. Szentbeszédet mond dr. Szalay Mátyás, sepsiszentgyörgyi esp.-plébános. Egyidejűleg tábori mise szabadban, mondja Bögözi József szentkatolnai plébános. Predikál Ujlaky János.

2. A templom átadása az egyházközségnek a templom bejárata előtt.

3. Étkezés az iskola kertjében.

4. Énekkarok közreműködése ugyanott.

5. Népünnepély. (Zsákfutás, számárvverseny, rudmászás, lepényevés, halászat, tombola stb.)

6. 7 órakor kupaverseny a futballpályán a gelencei „Nemere” és a sepsiszentgyörgyi S.C. részvételével, belépti díjjal.

7. 9 órakor műsoros táncestély, amerikai árverezés, szöttek szépségverseny.

Autóbuszjárat imecsfalvi állomásról. Autóbusz reggel Sepsiszentgyörgyről és vissza. Autóbusz Kézdivásárhely és vissza. Autóbusz Kovászna és vissza.

Külön meghívókat nem küld a rendezőbizottság és ezuton hívja meg az érdeklődőket.

A mozi körül.

Most, hogy a mozi ujjaéledésének beharangozóját írjuk, visszásnak tűnne fel, ha háromhónapos szünetelésének sirámát zengünk. Az egész világon jelentkező mozifáradtság, a közönség elpénztelenedése, a hangossá vált filmprodukción belüli hanyatlása s még száz és egy ok sorakoztatható fel, mint amelyek a moziunk válságát felidéztek. Ezen okok megszüntetése kívül esik hatalmi körünkön, a nyári kényszer-szünet tapasztalatai, tanulságai azonban bizonyos biztatást nyújtanak és bázisul szolgálnak a sikeres újakezdés lehetőségéhez.

Ezek: Sajnálatos hangok az előadások elmaradása miatt, ismételt és sürgető érdeklődés ezek mielőbbi megkezdése iránt, számtalan jóakaratu hozzászólás, tanács s legfőképpen a közönség széles rétegeinek anyagi teljesítőképességének kihangsúlyozása, mely a hetenkénti egyszeri megterhelést könnyedén vállalja. A megismétlődő footballmecések anyagi sikerei támpontul szolgálhatnak egy másik publikumszórakozás financiaális kalkulációjához.

Kalkuláció! Furán hatna, ha egy üzletember, egy magánvállalat a nyilvánosság elé vinné üzlete pénzügyi titkait. Nem is ez a szándékunk, de a mozi egy kissé közügy is, lévén egyenesen a nagynyilvánosság érdeklődésére alapított vállalkozás s lévén a filmek révén a közönség kulturális, a beléptidíjak révén pedig materiális, néha túlkövetelőző kontrolljának kitéve. S épp ezen utóbbi túlzott igényelések le-

szerelése végett kénytelenek vagyunk moziunk budgetjének teherátvitelét bár nagyjában bemutatni.

A mozi ama szerencsétlen üzemek közé tartozik, melyeknek rem áll módjukban rezsijüket a válság arányához mérten lebontani. A hangosfilmek előállítása még drágább, mint a néma terhelés volt. Fuvarköltségük elképesztően magas és csak emelkedő, (tájékoztatóul: a „Nyugaton a helyzet változatlan” film tour-retour frankatúrája 996 lej volt) az üzemi anyagok: villany, szén, olajárak stabilok, az adók emelkedők, a taxák fixek (tájékoztatóul: moziunk jegyadója egy összegben évekre visszamenőleg megállapítva 91.000 lej ird és mond kilencvenegyezer lej, azaz minden nap, ha játszunk, ha nem 250 lej. Ehhez jön biztosítás, személyzet, iroda, reklám, telekber, fűtés, s végül az üzem bunkója, a beinvestált hangosgép amortizációja. A befektetett tőke annuitását, kamatait ki kell kapcsolni. Mindezen tételek végül is olyan magas tehersummat hoznak ki, mellyel a harmadára zsugorodott publikum lecsökkentett helyárbefizetéseiből kialakult pénztárbevétele nem tudhat megbirkózni.

Egyetlen kilátás a segítségre a heti egy filmre redukált előadás rendszere. Nem, mintha ezzel teljesen megoldást nyerne a mozi válsága, hiszen számtalan hátránnyal is jár ez, hanem mert a kiutat keresve, ez az egyetlen, mely némi reménnyel kecsegtet.

Egy filmet játszunk hetenként, de csak a legkiválóbbat! A világ filmtermelésének különleges, nívós alkotásait, a legszebb, leggrandiózusabb produciókat, a filmtechnika, az alakító és zeneművészet, az irodalom és szűzsébeli csakis legelsőbbrendű sikereket.

Gondunk lesz rá, hogy élénk, változatos és helyi közönségünk izlésének megfelelő filmprogramot nyújtunk. Mindenki találja meg a pénzéért a leghatványozottabb ellenértéket, azt, ami igaz élvezetet, szórakozást, mulattatást, e szomorú korszak legfőbb jóját szolgálja. Ezzel szemben kérjük a nagyközönség jóindulatát, loyális támogatását, hogy legjobb szándékunk, minden nemes ambíciótól fűtött programunkat megvalósíthassuk.

* * *

Őszi szezonunk megnyitó filmjét szeptember 3-án, szombaton játsszuk le. Ugy erről, mint a következő műsorokról a szokásos kommunikéket e lap hasábjain találja meg az érdeklődő.

Az URANIA-mozgó vezetősége.

Idegenben!

Gyakorlótérre itt is ki-ki járak,
Dalos pacsirtára itt is csak találok,
Hanem a nótája, mintha másképp szólna,
Hej! Mintha mifelénk más volna a nóta.
Ott nálunk ha fujja, szomorubban fujja
S aki hallja, mégis fölvidámul rajta
Itt meg olyan önfeledten csattog,
Nekem mégis szívem vérzik meg e hangok.

Repülőtéren ha merengve járok,
Felhőtlen kék eget itten is csak látok.
Itt is csak olyan szép áttetsző a kékje
És csak úgy lehajlik a földre a vége.
Napsugár csókolja itt is vig homlokát
S mosolygó tengerét pacsirta szántja át.
Minden úgy van! Mégis ha merengve nézem,
Itt a szívem táját hej! sajogni érzem.

Idegen vagyok, nem hazám ez itten
Elsőhajt a lelkem Erdélybe innen.
Oda vágyik, ahol boldogabb is volna
És ahol ismerősebb a büszke Hargita.
Oda, hol egy asszony imádkozik folyton,
Katona fiáért esedezik otthon.
Odavinne lelkem, én is oda mennék,
De itt, idegenbe tart a kötelesség.

Nem mehetek anyám, nem mehetek lelkem,
Azért ne gondolja, hogy tán elfeledtem!
Itt jobb gyerek vagyok, aki otthon voltam,
Édes anyám lelkem ma is imádkoztam.
Ugy-e nem haragszik, ugy-e szeret? Mondja
Lám a barna arcom nem cirogatja,
Kenyeret sem adhat, mert messze van tőlem.
Azért nélkülöm is áldja meg az Isten!
Az a mindenható, az a székely Isten!

Jaši.

Ladó Lajos.

Staniol színes és ezüst

Márk Istvánnál.

URANIA MOZGÓ szezonnitó előadása!

Szept. 3-án és 4-én, szombaton
és vasárnap:

Liane Heid és Petrovich Szvetislav hangos attrakciója az

OPERABÁL

Ábrahám Pál zenéjével.

HIREK.

— Az 1932—33-iki iskolai év. A gyergyószentmiklósi róm. kath. elemi iskolába a beiratások szeptember 1—10-ig tartanak. Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy ezen idő alatt, aki iskolánkban akarja gyermekét taníttatni, föltétlenül irassa be, mert a határidőn túl nem fog módunkban állani azt megtenni.

A felszegi körzet a felszegi iskola I—II. osztályába,

az alszegi körzet az alszegi I—II. osztályába és a központi iskolába jönnek a központi körzet I—II. osztályai és a III—IV—V—VI—VII. osztályosok.

A tanítás szeptember 15-én reggel 8 órakor fog megkezdődni.

Aki bővebb felvilágosítást óhajt, azt megkaphatja az igazgatóságnál.

Róm. kath. el. isk. igazgatóság.

— Házasság. Ditrői Puskás István gyergyószentmiklósi városi tisztviselő mult szombaton tartotta esküvőjét felsősófalvi Sófaly Krisztinával Csikszeredán.

Ugyancsak mult szombaton vezette oltárhoz Gyergyóalfaluban Jo an Gábor községi főjegyző A g o s t o n Teri urleányt.

Boldogságot kívánunk mindkét ifju párnak.

— Gyergyószentmiklós és vidéke nyugdíjasainak gyűlése. A gyergyói összes állami, megyei, városi, községi, felekezeti, tanári és tanítói nyugdíjasok, rokkantak, hadiárva és hadiözvegyek f. hó 20-án délután tartották értekezletüket a gyergyószentmiklósi felekezeti iskola nagytermében. A gyűlés elhatározta, hogy tömörülni fognak a nyugdíjasok és követelik az illetékes fórumoktól, hogy a szolgálati idejük alatt befizetett pénzüknek egy részét, most, amikor munkaképtelenek, rendszeresen fizetett nyugdíj formájában adják vissza. Maros-Torda román nyugdíjasai mind megkapták illetményeiket. Miért mostohagyermeké tehát az államnak a magyar nyugdíjas. Hiszen annak is élni kell és az is viseli a súlyos közterheket. Mégis ezideig csak ígéretesekkel fizették őket. A tömörülés célja ennek a tarthatatlan helyzetnek a gyökeres megváltoztatása.

— Halálozás. Barabás Gergely szárhegyi jőnevű kőfaragómester élete delén, 49 éves korában f. hó 21-én meghalt. Az elhunyt szorgalmas, munkás életét övének szentelt családfőt özvegyén és kiterjedt rokonságán kívül hét gyermeke gyászolja.

— Jegyzői áthelyezés. Dr. Teju Aurel prefektus Oana Lusim madarasi jegyzőt Gyergyóalfaluba helyezte át.

— Új államépítészeti hivatalfőnök Csikszeredán. Comarnický mérnököt, a csikmegyei államépítészeti hivatal főnökét Brassóba helyezték. A hivatal vezetését Halmágyi Oktávián mérnök vette át.

— Az olimpiai eredmények hivatalos kimutatása. A los-angelesi olimpiádon résztvevő nemzetek részére most küldték meg azt a hivatalos statisztikát, amely az olimpiai győzelmek szerint állapítja meg a nemzetek sorrendjét. A hivatalos kimutatás szerint Magyarország a hatodik helyen áll. Első: Amerika negyvenegy ponttal, második olaszország tizenegy ponttal, harmadik Franciaország tíz ponttal, negyedik Svédország kilenc ponttal, ötödik Japán hét ponttal, hatodik Magyarország hat ponttal, hetedik Finnország öt ponttal, nyolcadik Anglia négy ponttal.

* Olcsón eladó egy puhafa fehérre festett gyermekágy, rugó ágybetéttel.

Közelebbit Márk István papirkereskedésben.

— A csiki kántorok hangversenye. Szeptember 25-ikén lesz a csiki kántorok hangversenye Csikszentmártonban. E hangversenyen résztvesznek az összes csiki kántorok és egyházi férfiak legkiválóbbjai. A műsor összeállításán most fáradozik a rendezőség. A műsor fénypontja az „Ave Maria” lesz, amit a csiki kántorokból alakult 51 tagú férfikar énekel.

— Forgatombba kerülnek az ezüst százlejesek. A Banca Naționala szeptember elsején kezdi meg a százlejes papirbankjegyek bevonását. A régi százlejesek helyett ércből való ezüst százlejeseket hoznak forgatombba.

* Eladó: egy lemes „Harczi” kanári. Adnám egy heti próbaidőre. Magyar utca 5. 2—1

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott Antal Vasile Toplițai elhalálozása alkalmával a Gyergyószentmiklósi Ipartestület Temetkezési segélyosztályától 2500 Lei temetkezési segélyt felvettem.

Amidőn a Temetkezési segélyosztálynak köszönetemet fejezem ki a gyors és előzékeny kifizetésért, egyben a legmelegebben ajánlhatom polgártársaimnak e humánus intézményt.

Gheorgheni, 1932. aug. 22.

Antal Jakab Vasile.

Ez az 55-ik haláleset, a segélyosztály kifizetett eddig 272.500 Lei segélyt.

SPORT.

Tennisverseny.

Tennisz Club Kolozsvár — Gy. S. E. Gyergyó 7:5.

Vasárnap, f. hó 21-én tenniszversenyt rendezett a Gy. S. E., mely alkalommal a kolozsvári T. C. volt a Gy. S. E. vendége. A verseny a késő délutáni órákban ért véget s annak eredményét részletezve itt adjuk:

Női egyes: Hosszu Zoe T. C. — Balázs Illy Gy. S. E. 6:3, 4:6, 6:3.

„ „ Barabássy Babkó Gy. S. E. — Löwné T. C. 6:3, 6:3.

„ „ Zárug Lencsi Gy. S. E. — Nappendruck Éva T. C. 6:4, 6:4.

„ páros: Barabássy—Zárug Gy. S. E. — Nappendruck—Hosszu T. C. 6:3, 6:1.

Vegy. páros: Zárug—Lázár Miklós Gy. S. E. — Hosszu Zoe—Diamant T. C. 6:4, 6:1.

„ „ Löwné—Wartenberg T. C. — Barabássy—Basilidesz Gy. S. E. 6:1, 6:1.

Férfi egyes: Wartenberg T. C. — Weinstein Gy. S. E. 6:4, 11:9.

„ „ Diamant T. C. — Lázár Miklós Gy. S. E. 6:3, 6:1.

„ „ Nagy Mózes T. C. — Basilides Gy. S. E. 6:4, 6:4.

„ „ Dobribán Árpád Gy. S. E. — Bárcz T. C. 7:5, 6:4.

„ páros: Nagy—Bárcz T. C. — Weinstein—Dobribán Gy. S. E. 6:4, 6:1.

„ „ Wartenberg—Diamant T. C. — Basilides—Lázár Gy. S. E. 6:2, 6:3

Kolping — S. T. E. R. Cluj 3:1 (1:0).

Vasárnap, f. hó 21-én a Kolping a S.T.E.R. (Societatea Tinerilor Echipa Română) csapatát látta vendégül. A Kolping a K.A.C. elleni felállással vette fel a küzdelmet a félelmetes hírű ellenfelével. A mindvégig erős iramu mérkőzés

a Kolping 3:1 arányu megérdemelt győzelmével végződött.

Kornerarány 7:6 a Kolping javára.

Bradul — Fortuna 4:1 (2:0).

Bíró: Davidovits.

A főmérkőzés előtt az ujonnan alakult két helyi egyesület csapata bemutató mérkőzést játszott. A mérkőzést az állóképesebb és jobb technikájú „Bradul” csapata 4:1 arányban nyerte meg.

Kornerarány 10:4 a Bradul javára.

Gy. S. E. ifj. — Kolping ifj. 2:2.

A Gy. S. E. csapata vasárnap Szépvízen játszott Szépvíz és Szereda válogatott ellen. A mérkőzés a Gy. S. E. 6:4 arányu vereségével végződött.

Vasárnap, f. hó 28-án a Kolping Szeredában fog játszani a C.S.C. ellen.

Értesülésünk szerint a Bradul és a Fortuna vezetősége a két egyesületnek egybe való tömörülésén fáradozik. Ezen terv megvalósulása eltekintve gazdasági előnyétől, sportszempontról is óriási előnnyel bír. A két egyesület játékosai közül egy megfelelő erősségű csapat alakulhatna és még volna egy játékos nevelő, utánpótlást szolgáló csapat is. A fuzionálás tehát, ha számításba vesszük azt a jelentős körülményt is, hogy ezáltal meg lenne akadályozva a közönség sok pártra való szakadása is, mind-

két egyesületre nézve csak előnyös lehet. Sz. D.

Toplica: Toplicai Atletikai Club Old-Boy — T.A.C. I—II. komb. 3:1 (2:0).

A szépszámban megjelent közönségnek mindvégig élvezetes játékban volt része, melyből az öreg fiúk fair játékkal, a kombinált pedig megértő játékkal ragadtatta magára a figyelmet. Kedves megemlékezés volt a mérkőzés kezdetekkor a csapatok üdvözlése, mikor is a törpecsapat küldöttsége virágcsokorral kedveskedett dr. Lecca öregkapitánynak. Góllövők Farkas, Hadnagy, Moldován és Karácsony. A mérkőzés legjobb embere az öreg Bokor kapus volt. Jó bíró volt Ujhelyi (Tac).

T.A.C. törpe — Olimpia törpe 2:0 (1:0).

Bíró Alter.

Borszéki S.E. — T.A.C. I—II. komb. 5:1 (1:0).

Csak nemes termékek versenyképesek ma!

Magyarországról importált szülőktől származó large white york (nagytestű yorkshirei) faj malacok kaphatók

ÁGOSTON ÁGOSTON gazdaságában Joseni—Gyergyóalfalu.

Vigyázzunk háziállatainkra!

Óvakodjunk a sertésvészttől!

Állattartó gazdák figyelmébe!

Megérkezett a már békében elsőrendűen bevált:

Főlerakat Romániában:
INCASSO BANK
R. T. áruosztálya
ORADEA
Str. Rimanoczy 2.

„Jorkshire” sertés- és malactáplisz.
„Merino” juh- és báránytáplisz.
„Animal” ló- és marhatáplisz,
„Rhodein” baromlitaáplisz.

Kapható:
gyógyszertárakban
és
fűszerkereskedésekben.

10—5

Azon alkalomból, hogy a legújabb, legjobb és legolcsóbb könyvek megérkeztek, nem mulaszthatom el a t. vevőközönség figyelmét felhívni a következő szenzációs ujdonságaimra:

Halász mérnök: Mi a villamosság 18.—
Babits Mihály: Kártyavár 34.—
Eberth: Kreuger gyufakirály szerelme 57.—
Móricz Zsigmond: Forr a bor 60.—
Franz Werfel: Nápolyi Testvérek 60.—
Szomori Dezső: Gyuri 60.—
Vicki Baum: Helén Dr. kisasszony 60.—
Frank Arnau: Halálra ítélem 60.—
André Maurois: Asszonyok utja 60.—
Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás 60.—
Ursula Parrott: Ex feleség 60.—
Földi Mihály: Isten országa felé 60.—
Babits Mihály: Felszabadultak 60.—

Elynor Glyn: Szerelem órája 66.—
Földi Mihály: Kádár Anna lelke 75.—
Zilahy Lajos: Szőkevény 80.—
Joseph Roth: Hiob 84.—
Zilahy Lajos: Két fogoly 90.—
M. Aldanov: Thermidor 90.—
Pitigrilli: 18 karátos Szűz 96.—
Gróf Károlyi Imre: Örvény szélén 100.—
Szabó Dezső: Karácsony Kolozsvárt 120.—
Schalom Asch: Moszkva 168.—
„ „ Pétervár 168.—
Axel Munthe: San Michele I. II. 234.—
Theodor Dreiser: Amerikai Tragédia I. II. 234.—

MÁRK ISTVÁN könyvkereskedő
GHEORGHENI—GYERGYÓSZENTMIKLÓS.

Márk István

könyv-, papir-, tan- és
írószerkereskedés

Gheorgheni
Gyergyószentmiklós.

Legújabb román és magyar szépirodalmi és iskolakönyvek, ima-, képes- és ifjúsági könyvek, füzetek, irkák, szótár-, hangjegy- és rajzfüzetek, rajztömbök, különböző vonalzók, mindenfajta írónok, iskola- és óvodatáskák, könyvszíjak és könyvhordozó drótok, olaj- és vízfestékek, paletták, színes és iskolai táblakréták, különböző asztali és zsebtintatartók, palatáblák, szivacsok stb. stb.

Nagy választék levélpapirokból
dobozokban és borítékokban.
Aragonit tárgyak. Zsebkések.

Szigoruan szolid árak!
Ügyvédi és közigazgatási
nyomtatványraktár.

Gyermekjátékok. Acél-, ezüst-
és bélhurok. Virágdrótok. Krep-
papírok. Papírszalvéták.